

Sygnatura akt III U 296/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 11 czerwca 2014r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Jadwiga Świącicka**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Elwira Świecka

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2014r. w Koninie

sprawy J. W.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o wcześniejszą emeryturę

na skutek odwołania J. W.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 25 lutego 2014r. znak: (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. W. prawo do emerytury w obniżonym wieku, poczynając od miesiąca

w którym został złożony wniosek to jest od 1 stycznia 2014r.

II. Nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie istnienia

okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

III U 296/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 lutego 2014r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił J. W. prawa do emerytury w obniżonym wieku.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku ma udowodniony okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 26 lat 6 miesięcy i 20 dni na wymagane 25 lat, nie udowodnił jednak 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uznał bowiem okresów jego zatrudnienia od 8 lipca 1974r. do 19 sierpnia 1992r. i od 1 września 1992r. do 31 maja 1993r. w Państwowym Ośrodku (...), gdyż z przedłożonych dokumentów nie wynika jednoznacznie, czy w całym okresie zatrudnienia wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kowala, wykonując prace związane z kuciem ręcznym w kuźniach przemysłowych oraz związane z obsługą młotów mechanicznych. Z przedłożonych dokumentów wynika, że zajmował różne stanowiska: kowal, spawacz, brygadzysta, a z karty wynagrodzeń wynikało, że pracował jako ślusarz instalacyjny.

Od tej decyzji odwołanie złożył J. W., domagając się zaliczenia jako okresu pracy w Państwowym Ośrodku (...) jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, gdzie wykonywał prace kowalskie, spawalnicze, ślusarskie, w wyodrębnionym budynku – kuźni, stale i w pełnym wymiarze.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, odwołując się do uzasadnienia zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

J. W. urodził się w dniu (...)

W dniu 27 stycznia 2014r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku, z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

We wniosku tym J. W. oświadczył, że pozostaje w stosunku pracy i nie przystąpił do OFE oraz załączył świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 27 maja 1993r. wystawione przez Syndyka Upadłości Państwowego (...) w K. potwierdzające wykonywanie przez niego pracy w warunkach szczególnych w okresie od 8 lipca 1974r. do 31 maja 1993r. stale i w pełnym wymiarze przy kuciu ręcznym w kuźniach przemysłowych oraz obsłudze młotów mechanicznych na stanowisku kowala wymienionym w Wykazie A Dział III poz. 79 pkt. 1 stanowiącym załącznik do Zarządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988r.

(Dowód: akta ZUS)

Z akt osobowych wnioskodawcy za okres spornego zatrudnienia w (...) K. wynika, że przy przyjęciu go do pracy dokonano oceny kwalifikacji, w którym stwierdzono, że jest przyjmowany na stanowisko kowala, z dotychczasowym doświadczeniem na stanowisku spawacza. Do podania o zatrudnienie na stanowisku kowala, wnioskodawca dołączył zaświadczenie (...) w P. o odbyciu nauki zawodu w zawodzie kowala.

Od 10 stycznia 1977r. wnioskodawca był zatrudniony jako kowal w wydziale warsztatowym. W okresie od 1-12 lutego 1980r. był zatrudniony jako spawacz w wydziale napraw kosiarek. Następnie jako kowal (TW-1) na co wskazują np. angaże z dnia 2 listopada 1980r., 30 czerwca 1983r., 15 czerwca 1984r., 1 sierpnia 1985r. 20 listopada 1986r. Angaż z dnia 1 sierpnia 1988r. wskazuje na zatrudnienie na stanowisku spawacza- brygadzisty, podobnie angaże z dnia 1 grudnia 1988r. i 1 lutego 1989r., 1 czerwca 1989r.

Z angaży od 1 sierpnia 1990r. wpisywano wnioskodawcy wiele stanowisk w jednym angażu : ślusarz-spawacz, monter konstrukcji stalowych, brygadzista, kowal, a od 1 lipca 1992r. spawacz-kowal.

Z opinii o wnioskodawcy jako pracowniku załączonej do akt osobowych z dnia 16 maja 1988r. wynika, że był on zatrudniony od 8 lipca 1974r. na stanowisku kowala, pracował w tym czasie przy produkcji lemiesz i zasuw do skrzynek oraz wykonywaniu innych konstrukcji metalowych Podobnej treści jest opinia z dnia 15 lutego 1989r., w której podkreślono, że wnioskodawca odkuwa lemiesz po nagraniu ich do temperatury 1100°C w piecu grzewczym elektrycznym, odkuwanie odbywa się na młocie resorowym typu (...). Obsługiwał także prasę hydrauliczną. W celu podwyższenia wynagrodzenia wnioskodawcy, powierzono mu obowiązki brygadzisty, ale był on brygadzystą pracującym i podlegało mu 2 lub 3 pomocników kowala.

W 2 zaświadczeniach o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 12 czerwca 1993r. znajdujących się w aktach osobowych wskazano, że w okresie zatrudnienia wnioskodawca zatrudniony był jako kowal.

W kartach wynagrodzeń wnioskodawcy, znajdujących się w aktach osobowych - za lata 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992 wpisano stanowisko kowal, jedynie za rok 1985 wpisano ślusarz instalacyjny (co nie wynika z angaży za ten okres)

Z zeznań świadków T. I. i S. N. oraz wnioskodawcy (elektroniczny protokół rozprawy z dnia 11 czerwca 2014r. k. 25-27) wynika, że wnioskodawca od początku do końca swojego zatrudnienia był zatrudniony jako kowal w wydziale warsztatów, przy czym swoją pracę wykonywał w odrębnym pomieszczeniu – kuźni. Początkowo był pomocnikiem kowala p. G., a po 2 latach on odszedł na emeryturę i wnioskodawca został sam jako kowal i miał na stałe jednego pomocnika. Pracował zwykle sam, chyba, że była uruchomiona produkcja np. lemieszy przydzielano mu pomocników. Głównie zajmował się pracami kowalskimi, czasami gdy było trzeba wykonywał prace spawalnicze elektryczne. W kuźni początkowo wykonywane były resory do samochodów ciężarowych typu S., wykonywano także inne elementy, w razie potrzeby. Wykonywane były tzw. odkuwki dla działu instalacyjnego np. klatek, czy hydrantów, odkuwał noże do obróbki skrawaniem. Przez długi czas produkowane były lemiesze do pługów na sprzedaż, na dużą skalę.

Wnioskodawca wykonywał w ramach swoich obowiązków albo prace kowalskie albo spawalnicze. Przez cały okres zatrudnienia jego obowiązki nie ulegały zmianom.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy oraz w aktach ZUS, a także na podstawie zeznań wnioskodawcy oraz świadków: T. I. i S. N..

W ocenie Sądu, powyższe dowody tj. akta osobowe wnioskodawcy i zeznania świadków oraz wnioskodawcy były spójne. Zeznania świadków i wnioskodawcy zasługują na uwzględnienie, gdyż są stanowcze i pewne oraz wzajemnie się uzupełniają. Świadkowie pracowali w tym samym zakładzie pracy, na sąsiednich stanowiskach razem z wnioskodawcą, znali więc charakter i okresy jego pracy. W szczególności obaj wskazali, że wnioskodawca pracował jako kowal i spawacz oraz nadzorował podległych mu pracowników jako brygadziста pracujący. Wystawione przez Syndyka Masy Upadłości (...) K. świadectwo wykonywania pracy wykonywanej w warunkach szczególnych znalazło potwierdzenie w ustaleniach Sądu.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 39, poz. 353 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym 65 lat w przypadku dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 – co najmniej 25 lat

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2).

Z powołanego w przepisie art. 184 art. - 32 ust. 1 ww. ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1, przy czym za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2 art. 32).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 tego przepisu (pracownikom) przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej).

Tym dotychczasowym przepisem (nadal obowiązującym z mocy art. 32 ust. 4 ustawy) jest wspomniane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43). Zgodnie z § 4 rozporządzenia pracownik

wykonyjący prace na stanowisku wymienionym w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, wynoszący 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przy tym bez znaczenia jest nazwa stanowiska pracy ujęta w akcie wewnętrznego kierownictwa organu administracji publicznej, gdyż ustalenie wykonywania przez ubezpieczonego pracy zawartej w wykazie A rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku przesadza o spełnieniu warunku wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W przedmiotowej sprawie Sąd zobligowany do rozstrzygnięcia wskazanego wyżej przedmiotu sporu przeprowadził postępowanie dowodowe, zgodnie z regułami procedury cywilnej. Nie ulega bowiem wątpliwości, że ograniczenia dowodowe z wspomnianego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku nie dotyczą postępowania przed sądem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UNK 186/97, publ. OSNAP 1998/11/342; LEX nr 32696).

Postępowanie sądowe pozwoliło na ustalenie rzeczywistych obowiązków wnioskodawcy i umiejscowienie ich w Wykazie A stanowiącego załącznik do Rozporządzenia z 7.02.1983r.

Na podstawie ustalonych powyżej faktów, Sąd uznał, iż wnioskodawca wykazał przekraczający 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, gdyż jego praca na stanowisku kowala przy kuciu ręcznym w kuźni przemysłowej oraz obsłudze młotów mechanicznych jest pracą wymienioną w Dz. III poz. 79 załącznika Wykazu A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. Również podejmowana przez niego praca przy spawaniu elektrycznym jest pracą zaliczaną do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych wymienioną w Wykazie A Dział XIV poz. 12.

Oprócz tych rodzajów prac wnioskodawca nie wykonywał innej pracy.

Wykonywanie przez wnioskodawcę różnych rodzajów prac zaliczanych do prac w szczególnych warunkach, które wyczerpują pełen wymiar etatu, nie prowadzi do utraty uprawnienia do zaliczenia tego okresu do zatrudnienia w szczególnych warunkach, wymaganego do wcześniejszej emerytury (np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2012r. II UK 103/11)

Wnioskodawca spełnia zatem wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku. Większość przesłanek wykazał w postępowaniu przed organem rentowym tj. fakt ukończenia wymaganego wieku 60 lat, na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 26 lat 6 miesięcy i 20 dni, a ponadto że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Natomiast w postępowaniu sądowym Sąd ustalił, że wykazał ponad 15 letni okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że przyznał J. W. prawo do emerytury poczynając od miesiąca w którym został złożony wniosek tj. od 1 stycznia 2014r. (art. 129 ustawy emerytalnej)

Mając na względzie treść przepisu art. 118 ust. 1 a ustawy emerytalnej Sąd stwierdził brak podstaw do ustalenia odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt. II wyroku). Sąd uznał, że sformalizowany przebieg postępowania przed organem rentowym, jak również występujące ograniczenia dowodowe nie pozwolił na wyjaśnienie sprzeczności między niektórymi dokumentami pracowniczymi wnioskodawcy wskazującymi różne stanowiska na których pracował, konieczne było przeprowadzenie wszechstronnego postępowania dowodowego przed Sądem na okoliczność ustalenia czy wnioskodawca świadczył pracę w warunkach szczególnych, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.